

(134)

שנה תשיעית
שובכיים

טורמיסין

שבועון ליצירה תורנית שעל יד מוסדות תקוע

השבוע בטורמיסין:

ישי שנרב

מסכת שבת

- התרפאות בלמדנות

- התרפאות בשירה

לקראת הבחירות (הממאות),

מערכת טורמיסין רוצה להבהיר,

את החשיבות של קול אחד.

הא לכם גליון שכולו קול אחד.

תורמוסין,

משהו ישן ממשידך.

העלון נקי לחלוטין מכל תעמולת בחירות מכל סוג שהיא.

מתוך ויקיפדיה,

'בחירות'

היתר בשיטת הנרטיב בגמרא על משנת הילמי/ישי שנירב.

כשאני מולח צנון, אפילו שאני עושה זאת בשביל לאכול-מותר! רק בגלל שניתן להגדיר שזה קלקול (אצל רפואה).

כלומר, במי מלח יש בעיה נקודתית שנקראת כבישת כבשים ומה שקשור אליה אסור. אבל באופן עקרוני, ניתן "לסובב" את המקרים ולהגדיר אותם בעולם שונה כך שהם יהיו מותרים.

הסוגיות הבאות מדברות על ענייני רפואה בשבת. אפשר להתווכח על למה רפואה אסורה בשבת ומאיפה זה מגיע, אך באופן כללי נראה מהסוגיות

שהחלוקה בין מותר לאסור קשורה לשאלת היעילות, אם התרופה עובדת (מסי)-אסור בשבת. אם התרופה לא עובדת-מותר³. במילים אחרות (ובוטות), אם זה מתקן (את הגוף)-אסור, ואם לא-מותר.

אולם, יש מקרים בהם אע"פ שהתרופה עובדת נוכל להתיר לעשותם בשבת. כיצד? נדגים: אם בן אדם שם יין על גב העין שלו. למרות שבעולם הרפואה יין בעין=תיקון, בעולם הקוסמטיקה יין בעין=רחיצה בעלמא, ואז אין מי שיאסור עליו את זה. (כי זה כל כך טריוויאלי לשטוף עיניים עם יין). וכך, אפילו כשהוא עושה זאת בשביל רפואה-מותר! רק בגלל שניתן להגדיר שזו

¹ על משנת הילמי יש שני סוגים של דיונים, כבישה (עד סוף ר' יהודה בר חביבא) ורפואה (עד הסוף). בסוגית הכבישה ישנה אמירה לא ברורה של רב נחמן לגבי מליחת צנון. ניתן לפרש אותה כך: "תני רבי יהודה בר חביבא: אין

מולחין צנון וביצה בשבת.

כי זה תיקון של הצנון (בעולם² האוכל)

רב חזקיה משמיה דאביי אמר: צנון - אסור, וביצה - מותרת.

כי ביצה נפוצה אכילתה גם לא מומלחת וזה לא תיקון לגביה.

אמר רב נחמן: מריש הוה מלחנא פוגלא, אמניא: אפסודי קא

מפסידנא ליה, דאמר שמואל: פוגלא חורפי מעלי.

אם נסתכל על המערכת בעולם הרפואה, אז בהסתמך על שמואל אני מפסיד את הצנון כשאני מולח ולכן אני לא מתקן-ומותר לי.

כיון דשמענא להא, דכני אתא עולא ואמר: במערבא מלחי כישרי כישרי,

והבנתי שמה שמשנה זה לא איפה המקרה נמצא על ציר קלקול-תיקון אלא כל-מה-ששייך-לתעשיית-כבישת-כבשים-אסור! ולכן מכאן והלאה

ממלח - לא מלחנא, טבולי - ודאי מטבילנא."

נתמקד במהלך הראשון של רב נחמן. למרות שבעולם האכילה מליחה=תיקון, בעולם הרפואה מליחה=הפסדה. ולכן

³ די מובהק בסוגית "מי שנגפה רגלו" שדנה במקרים בהם התרופה עובדת (מסי) אצל חלק מהאנשים אבל לא אצל כולם, אך תמיד נראה שזו תהיה החלוקה. זה בולט במיוחד בהבדל בין "מפנקי" להם יין עוצר את הדם -מסי-ואסור. ובין "מחוספסי" (יש לי דם כריש!) להם יין מועיל כקליפת הכשות-ומותר.

¹ מ'י'וסד על דברי דניאל ביג'ל בשיעוריו המחכימים. מוגש כתגובה לקריאתו מעל גבי טורמיסין באחד הגליונות הקודמים. (הערת מערכת- גליון 132)
² עולם במובן הרבחיימי של המילה

רחיצה בעלמא (בעולם התענוגות)⁴. לעומת זאת בין בתוך העין אי אפשר לומר שזה רחיצה כי לא עושים ככה. לא ניתן להגדיר את זה כמשהו אחר חוץ מרפואה ולכן זה אסור. וכן ברוק תפל (מאוס ולכן נעשה במובהק אך ורק לרפואה) ובמי משרה. ההיתר של קילורין עובד גם הוא בשיטה זונגדיר (בעולם התענוגות). אך כש"מייץ ופתח" זה לא יכול להיות משהו אחר חוץ מרפואה-ואסור.

לסיכום, שיטת ההיתר של "לסובב" את המקרה ולהתבונן עליו בעולם אחר אינה סגורה בדברי רב נחמן במליחת צנון בלבד, אלא היא מנוצלת בשיטתיות (לפחות במשנתנו ובסוגיות שעליה⁵) כשיש מספר עולמות להם שייך המקרה.

**אני לא רואה שום דבר,
מרגיש כאילו נקצצה לי היד
הסחרור מאתמול לא עבר,
חייב לשטוף עיניים מיד
חכלילי עיניים מיין,
לא יכול להסתכל במראה
בידי כבר נטבע אות הקין,
לא עוברת הרוח הרעה**

**מגשש ביד שניטלה,
לא מצליח לתפוס ת'נטלה
כבר נפלה החלטה שם בכף המאזניים,
גם הבוקר עם משקה אשטוף ת'עיניים**

⁴ בניגוד לתוספתא "רוחץ אדם במי טבריא ובים הגדול, אבל לא במי משרה ולא בימה של סדום. אימתי-בזמן שמתכוין לרפואה. ואם לעלות מטומאה לטהרה-הרי זה מותר" (פרק יג, הלכה יג) שם הכוונות בלבד הן מה שמשפיע ולא ניתן "לסובב" את המקרים. ואז במקרה כזה, בגלל שעושה את זה בשביל רפואה-אסור, אך אם באמת עושה את זה לרחיצה בעלמא-מותר. מעניין לראות שהבבלי ב"קשיא ים הגדול אים הגדול" לא מתרץ הא דאיכין לרפואה והא דאיכין לטהרה/רחצה. אלא הא ר"מ הא ר".

⁵ ניתן לראות היתר נוסף כזה בכוסברתא, רב יוסף אמר שהיא מזיקה לעין מאוד וכן ש"אין בה משום רפואה". למה צריך לומר את שניהם? נראה לפרש ש"אין בה משום רפואה" זה לא מציאותית שהיא לא מרפאת אלא הלכתית. ואז-אע"פ שכוסברתא מרפאת בפועל, בגלל עדות רב יוסף שהיא קשה לעין-מותר, ואין בה משום רפואה בשבת

בקשה//מ.ערכת

כתבו. רבותי.

אחרת לא

יהיה

טורמיסין

שבוע הבא.

באמת.

טורמיסין (שם זמני)

שבועון ליצירה תורנית שעל יד מוסדות תקוע

משתתפים בגיליון חגיגי זה:

ישי שנרב

האזרח הקמן שיעור א

השנה טורמיסין יקבל מאמרים בנושאי מסכת שבת, הדף היומי, פרשת השבוע, קריאת מפות סינופמיות, ענייני השעה, ומאמרים בנושאי חסידות, או בכל נושא אחר שיימצא לנכון.

מאמרים יש לשלוח לפי הכתובת:

Z: \טורמיסין\שים פה את מאמרך החדש.

או לדוא"ל turmisin@gmail.com

כמו כן, ניתן לקבל את העלון בצורה וירטואלית, ע"י שליחת בקשה לכתובת זו. גם אתה מוזמן להצטרף למשפחת המנויים.

"ויעל יהושע וכל ישראל
עמו מעלונה חכרונה
וילחמו עליה"

**יהושוע
היה מצביע
עוצמה לישראל!**